baro, integra sanitate obtenta, propriis pedibus est reuersa, quæ fuerat per alios adducta. Tumores gutturis, quos vulgari sermone scrofulas vocant, puella quædam Perusina cum dolore multo diu portauerat, Viginti quidem glandulæ numerabantur in gutture, vt ipsum puellæ guttur satis capite crassius videretur. Duxit eam sæpe mater eius ad memoriam virginis Claræ, vbi ipsius sanctæ beneficium deuotissime implorabant. Cumque tota quadam nocte ante sepulcrum puella iaceret, prorumpente sudore strumæ illæ mollificari cœperunt, atque de suo loco paululum commoueri. Processu vero temporis, per S. Claræ merita sic euanuerunt, vt nulla penitus vestigia remanerent. Consimile malum vna de sororibus, Andrea nomine, dum adhuc in carne virgo Clara maneret, portabat in gutture suo. Mirum certe, quod in medio lapidum ignitorum anima tam frigida latitabat, & inter prudentes virgines desipiebat imprudens. Hæc siquidem nocte quadam guttur suum vsque ad præfocationem constrinxit, vt globum illum per buccam proiiceret, volens de seipsa diuinam supergredi voluntatem. Sed hoc incontinenti per spiritum Clara cognouit. Curre, inquit vni, curre velociter in inferiorem domum, & ouum calefactum sorori Andreæ de Ferraria sorbendum præbe, simulque cum illa ad me ascende. Properans illa, reperit dictam Andream loquela priuatam, propriæ manus iniectione suffocationi propinquam. Releuat eam, vt potest, & secum ducit ad matrem, cui & dixit famula Dei: Misera, cogitationes tuas Domino confitere, quas & ego bene cognoui. Ecce quod sanare voluisti, sanabit Dominus Iesus Christus. Sed vitam muta in melius, quoniam de infirmitate alia, quam patieris, non consurges. Ad cuius verbum spiritum compunctionis accepit, & vitam satis egregie mutauit in melius. Post modicum ergo sanata de scrofulis, de alia infirmitate migrauit. Crudelium luporum feralitas sæua *Contractam vexare solebat: qui in ipsos homines irruentes, humanis sæpe carnibus pascebantur. Mulier ergo quædam, nomine Bona, de monte Galliano Assisinatis diœcesis, duos filios habens, vnius, quem lupi rapuerant, vix planctum compleuerat, cum ecce ad secundum consimili ferocitate festinant. Stante nanque matre in domo, & aliquid rei familiaris agente, puero deambulanti exterius lupus dentes infigit, ac per ceruicem mordens, cum tali præda ad syluam quantocyus tendit. Audientes autem pueri stridores homines, qui erant in vineis, ad matrem clamant, dicentes: Vide, si filium tuum habes: quoniam ploratus insuetos paulo ante persensimus. Cognoscens mater filium à lupo direptum, clamores in excelsum leuat, & vlulatibus aërem complens, virginem Claram inuocat. dicens: Sancta & gloriosa virgo Clara, redde mihi miserum filium meum. Redde, ait, redde infelici matri natellum. Quod si non feceris, me ipsam aquis necabo. Currentes itaque vicini post lupum, reperiunt infantulum à lupo in sylua dimissum, & canem iuxta puerum eius vulnera delingentem. Ceruici primos iniecerat morsus bestia fera: dehinc vt prædam leuius ferret, ipsius pueri renibus suas impleuerat fauces, & vtrobique non leuis attactus signa relinquerat. Voti compos effecta mulier, cum suis vicinis ad suam properat adiutricem, & pueri varias plagas omnibus videre volentibus monstrans, Deo & S. Claræ gratias copiosas exoluit. Puella quædam de castro *Cannarti, clara die in agro sedebat: in cuius sinu mulier altera reclinauerat caput. Et ecce lupus hominum rapax, furtiuos ad prædam concitat gressus. Quem tamen puella vidit: sed quia canem credidit, non expauit. Cumque infantula cœpto intenderet scrutinio capillorum, efferatur in illam bestia truculenta, eiusque vultum suo vasto hiatu concludens, prædam portabat ad syluam. Surgit protinus mulier stupefacta, & S. Claræ memor, clamores suscitat, dicens: Succurre sancta Clara, succurre: tibi in hac hora puellam istam commendo. Ipsa denique, mirabile dictu, quæ lupi dentibus portabatur, contra lupum inuehitur, dicens: Portabis ne tu latro vlterius, tantæ virgini commendatam? Qua inuectione confusus, puellam statim in terram molliter posuit, & quasi latro deprehensus, festine discessit.

Puellæ strumosæ sanatio.

Item strumosæ monialis.

Infans è lupi faucibus eripitur

*Ceranarij

XXX.

Residente autem in sede beati Petri clementissimo domino Alexandro IV. viro totius sanctitatis amico, qui & religiosorum tutela, & religionum firma columna erat, dum horum mirabilium relatio curreret, & de die in diem fama virtutum virginis latius insonaret, canonizationem tantæ virginis ipse iam mundus cum desiderio expectabat. Dictis itaq; Pōtifex, tantorū turba signorū quasi *re insolita excitatus, de canonizatione eius vna cū Cardinalibus cœpit habere tractatū Cōmittuntur personis solēnibus & discretis examināda miracula, vitæ quoq; magnalia discutiēda tradūtur. Inuenitur Clara, dū viueret, omniū virtutū exercitio clarissima: inuenitur post transitum veris & probatis miraculis admiranda. Die n. ad hoc statuta, cum cœtus Cardinaliū conuenisset, Archiepiscoporū & Episcoporū conuentus adesset, Cleri concio ac religiosorum, sapientum quoq; & potentū plurima multitudo assisteret: summo Pontifice illud salubre negocium in medium proponente, ac Prælatorum iudicium sciscitante, vniuersi prompto fauore propensius annuentes. Clatā dicunt clarificandam in terris, quā Deus clarificauit in excelsis. Instante vero die migrationis eius ad Dominum, duobus annis ab ipsius transitu reuolutis, Prælatorum & totius Cleri multitudine conuocata sermone quoque præmisso, felix Alexander, cui hæc à Domino fuerat gratia reseruata, cum celebritate permaxima sanctorum catalogo Claram reuerenter adscripsit, festum eius solenniter in tota Ecclesia celebrandum instituit, atq; ipse prius cum tota Curia solennissime celebrauit. Acta sunt autem hæc apud Anagniam in ecclesia maiori, anno Dominicæ incarnationis millesimo ducentesimo quinquagesimoquinto, Pontificatus Domini Alexandri Papæ IV. anno primo: ad laudem Domini nostri Iesu Christi, qui cum patre & spiritu sancto viuit & regnat in sæcula sæculorum.

Item puella *in rem solitam.

Asseribitur catalogo Sanctorum

An.730.

MARTYRIVM EGREGIVM BEATISSIMORVM PORCARII ABBATIS ET QVINGENTORVM MONACHORVM PASSIM IN SACRA Insula Lerinensi, ex fidelissimis per antiquis manuscriptis cœnobii Lerinensis depromptum.

Avg.12.

Empore Caroli qui vt in Chronicis reperitur ob victorias quas fecerat Martellus vocabatur: cum exigētibus peccatorum spurcitiis disponeret dominus affligi genus humanū per sæuitiā paganorū quatenus alios saltem perterritos pœnæ timore alios horrore à suis erroribus reuocaret, nefandæ gentis exercitus Aggarenorum loca suæ habitationis, tanquam de viuariis egrediens in partes Galliarum venit. Quæ videlicet gens crudelissima, omni humanitate postposita, vbique terrarum grassatur, maritima quæque vltra citraq; peragrando demoliens tandē prouinciā Narbonensem venit, Vbi deuastans omnia suo imperio Christi abolito nomine intendebat eā subiugare: Christiani vero, quia mari & Alpibus cingebātur, exterriti, derelictis ciuitatibus & oppidis suis, miserabile visu, ad montana confugiebant vt barbarorū manus possent effugere, cumq; gens barbara longe, lateq; suæ sedis crudelitatē extenderet, ita in solitudinem redegit pene totam regionē vt in heremi vastitatem loca prius desiderabilia conuersa viderentur, vrbes etiā nobilissimas terræ & solo coæquans, castella depopulans oppida subruens, ouiliaq; Domini euertens non minimas Christianorum strages dedit. Num volētes illorum ferocitati resistere Christiani duces extremi armisque potentes nobilissimi viri omnes subgladio Sarraceno occubuerunt. I.

Et cum iam nullus pene locus superesset in terris, nec in mari, quem nefandorum hominum rabies non deuastiasset, sanctam Lerinensem insulam inuadere festinant: erat enim in eadem Insula à longis retro temporibus domus Religionis, quæ retinens maximum examen monachorum, præter cæteras longe lateque diffusas omni sanctitate, famaque celeberrima circumquaque rutilabat, eo quippe tempore cœnobio Lerinensi præerat vir per cuncta laudabilis sanctus Porcarius Abbas, qui sanctam congregationem illam in diuino opere instruebat verbis & informabat exemplis, quæ congregatio in tantum sub beati viri disciplina sanctitate profecit: vt omnes prouinciæ Galliarum clerici Episcopum, monachi sibi poscerent Abbatem in Insula Lerinensi. Igitur cum gens Aggarenorū furiens oēm depopulasset prouinciam, plurimisq; pro Christi nomine trucidatis, Angelus dominipet dies decē præueniens apparuit iū somnis S. Porcario dicens, Surge velociter & occulta venerandas reliquias, quas in hac II.

S. Porcarius Abbas Lerinensis.

Angelus apparet S. Porcario.

sacra

sacra Insula decreuit dominus per multa tempora obseruandas. Futurũ est enim vt hic locus à feris barbaris violetur & sanguine Monachorũ consecretur, qui ipsũm sanctificarunt suis orationibus, vigiliis, abstinẽtiis, & sacrosancto sacrificio salutari. Cõforta igitur & confirma fratres tuos ne exterriti deficiant à fide & amittant vitã æternã quæ præparata est vsq; ad mortẽ legitime certantibus pro sui nominis cõfessione. Euigilans vero B. Porcarius vidit præclarã, perlucidamq; flammã ignis ad cælũ vsq; conscendere, ex quo perpendens verã esse quã viderat visionẽ gaudio repletus prosternẽs se ante Altare B. Petri Apost. Lerinensiũ incolarũ protectoris precibus & lachrymis eius patrociniũ implorabat, quatenus suo collegio succurrere dignaretur, & ne suo fiduciali patrocinio & promisso fraudaretur. Et hoc dicto in terrã corruit. Orat. S. Porcarius pro suo collegio.

III. VIDENTES itaq; Monachi vitũ Dei in amaritudine & fletu positũ prostratũ erigunt, causamq; tanti doloris scisciitãtur. S. vero Porcarius Missa de Sp. S. deuotissime celebrata cõuocatis in capitulo fratribus ait. Annũcio vobis, amantissimi, gaudiũ sempiternũ, hanc n. Insulam elegit Deus in peculiũ speciale, quã sanctificauit & electa propagine propagauit, coluit & protexit, & ex vera vita ib. radicata per orbẽ vberes palmites ampliauit, multiplicatisq; eius tentoriis, fecit suos funiculos præ cæteris monasticis longiores. Nunc v. tanquã pius Paterfamilias suã vineã visitans, quã mirifice plãtauit, Colonos aduocat vt stolas suas abluãt in sanguine suo, præcinctus ad ministrandũ vt faciat illos discũbere ad nuptias agni sponsi. His ab eo prolatis mox nubes lucida apparuit super oẽs qui aderãt & audierunt de nube singuli vocẽ clarã dicẽtẽ. Venite benedicti percipite regnũ vobis ab initio præparatũ. Astantibus itaq; fratribꝰ dixit eis B. Porcarius. Viri fratres & patres benedicti, mãsuetus dominus Iesus Christus, qui propter suã misericordiã dignatus est pro nobis pati gratis suscipiens seruitutẽ, munditiã & confessionem, quã sibi diuturnis temporibus abstulistis: vt vos triplici munere benedicat immaculatiq; libere sequamini agnũ sine macula pronostis criminibus immolatũ ad suã immarcessibilẽ gloriã per martyrij palmã vos inuitat. Ne paueatis igitur, quinpotius cõfortentur corda vestra in domino ad suscipiendum martyriũ, vt ad æternam beatitudinẽ peruenire possitis sine fine mansuri. Post dies n. decẽ circundabũt nos inimici fidei Christianæ, qui vt audistis quãplurimos hinc inde innocentes trucidarũt. Ideo excutite à cordibus vestris sordes carnis, vt immaculatos vos offeratis domino Iesu Christo. Tunc v. singuli cœperunt præ gaudio lachrymari ferventissime ad martyriũ aspirantes, quibus dicit S. Porcarius, occultemus venerabiles reliquias, ne à sacrilegis contingantur, ꝗ cum factũ esset, iterũ dixit eis, sunt inter nos vt non ignoratis sexdecim pueri & triginta sex adolescẽtes, qui si ducti fuerint à prophanis dubito ne blanditiis siue terroribus seducantur, quos cõsulo mittamus ad Italiam, vt cessante hac furenti calamitate redeant & reædificent hoc sacrum Monasteriũ Lerinense & reuerenter colant occultatas reliquias. Quod cũ ab omnibus approbaretur iterũ exhortans dixit eis. Examinate vos sedulo & si quenquam ex vobis cognoueritis formidare martyrium, cedat cũ pueris, ne deficiat in extremis, grandis n. est carnis animæq; distinctio. Annunciat martyrium fratribus. Vox de cælo super monachos. Occultantur reliquiæ. Mittunt sexdecim iuuenes & 36. adolescẽtes monachos ad Italiam.

IV. CVMq; se scrutassent, biduo diligenter reperti sunt quingenti & quinq; qui solido animo ad suscipiendum Martyriũ pro Christi nomine sunt accincti. Qui se crebris orationibus præparantes ferventi animo ad martyriũ anhelabant. Dum autem sacramentis Ecclesiasticis se munirent, cognouerunt duos ex ipsis iuuenes plurimum formidare, quorũ vnus Columbus & alter Eleutherius vocabatur, qui discedentes à cæteris in quodam antro propè littus Insulæ latuerunt. Carpens itaq; gens prophana littora Insulæ Lerinẽsis, frendet & murmurat rugiens contra sanctos. Interim Ecclesiæ destruũtur, cruces confriguntur, altaria & sacra omnia prophanãtur improbè rapientes monachos innocentes. Quibus ẽt iniecerũt plurima tormẽta vt manifestarent quæcumq; absconderãt preciosa. Cumq; à sanctis nihil præter viles vestes, quibus se cõtexerant reperissent: Disgregarũt à senioribus iuuenes plurima eis promittẽtes, si eorũ ritibus consentirent, & si renuerent, eos diuersis cruciatibus interficerẽt. Tunc mẽror fuit senioribus & pauor qui piis inuocationibus & suspiriis Dominũ cui seruiebant precabantur: vt iunioribus constantiæ spiritũ & animi fortitudinem ne deficerẽt largiri dignaretur: barbari autem in seniores acerbissimis tormentis velut rabidi canes debacchantes adhortabãtur iuuenes ne simili pœna occũbere paterentur: sed mundi gloria secũ potirentur, quos etiam cũ senioribus cũ post blanda & aspera argumẽta constãtes agnouissent, variis suppliciis simul occiderũt. Seruãtes autẽ ex illa sancta caterua sacrilegi hostes quatuor iuuenes robustos corpore & facie venustos ducis eorũ nauigio recluserũt, reliquos oẽs opprobriis insultãtes, plagis afficiẽtes, lãceis pũgẽtes, gladiis laniãtes, postremo geminatis vulneribus confoderũt. Cæduntur sancti.

V. COLVMBVS vero & Eleutherius, qui vt supra diximus in scopulosa cauerua se absconderant, videntes per foramen obliquum sociorum animas in aẽre sicut stellas fulgentes cũ Angelis gloriantes & sese inuicẽ præstolantes, dixit Eleutherio Colũbus, nõne vides cũ quanta gloria fratres nostri qui modo passi sũt nos expectãtes ascẽdunt ad cęlũ? eamus ergo & nos vt cũ eisdẽ laureati cõscendamus ad Dominũ. Eleutherio exire reluctante posiluit ab antro Colũbus qui illicò martyrũ cateruæ associãdus detrũcatus est. Cũq; trucidasset gẽs prophana monachos viros innocẽtes & eorũ fuitor adhuc ferueret ad malũ, Ecclesias omniaq; sacra ędificia Lerinẽsis Insulę fũditus euerterũt soloq; æquarũt, lapides & colũnas sanctuarij miro modo fabricatas cõminuentes in ignominiã Christi & fidei catholicæ in mare proiecerũt. Videntur animæ eorũ cælos penetrantes. Excidium monasterij Lerinensis.

VI. QVI postquam rabies eorũ derelictis omnibus quieuisset nauigantes inde peruenerunt ad locum cui nomen Agathon, vbi captiui quatuor illi monachi obtinuerunt vt naturæ satisfacerent è nauigio in terrã descendere, qui nemoris cõdensi latebras intrantes per vmbrosa conuallia non sine diuino nutu aufugerũt, totaq; nocte per secreta nemora ambulantes ad locũ qui Ara lucis dicitur peruenerunt. Quo in loco paruũ nauigiũ prope littus maris reperientes & ascendentes sacrã Lerienſem Insulã circa auroꝛã intrauerunt: Cernentes autem tantorũ patrũ venerabilia corpora, tot tantisque vulneribus confossa, & valde lacerata, quis enarrare valeat, quos gemitus, quas lachrymas, quæ suspiria ab imis visceribus emittebant? Mœrebant enim cordibus, cũr vna simul cum illis beatissimis coronari gloria martyrij nõ meruissent, vnde lugubres voces amarosq; gemitus alter ad alterũ emittere & iterum reuocare non sinebãt. Eleutherius v. percipiens męrentiũ voces ab antro prosiliit cognitisq; fratribus iterũ lachrymæ, iterũ gemitus, incredibile dictu, super occisorum monachorum crudelem mortem renouantur, pœnitebat enim se ad gloriæ palmam cum illis sicut potuerat cum Columbo non peruenisse. Sed prouidentia diuina eum superstitem seruari voluit, vt eo superstite & sciente posterisq; reuelante celebranda semper, sicut dignum est, passio sanctorum & festiua in æuum coleretur.

VII. CVM v. lux oriente sole terris reddita esset, ecce bauinarum. i. auiũ maritimarum innumerabilis multitudo in aẽre super Insulã expansis alis obũbrans volitabat, quæ voces quasi flebiles emittendo in tantorũ patrũ occisione persistebat, veluti si exequias agere voluissent, donec sanctorũ corpora fuẽre tumulata. Superstites miseri monachi vna cũ viro Dei Eleutherio post lacrymas & gemitus persoluentes exequias modo & honore quo poterant parentãtes, super tã pio flebiliq; exitio fratrũ suorũ, sacrata eorũ corpora, tumulis in Insula cõdiderũt deinde sacrã Insulã custodẽ venerabiliũ talentorũ solitariã non sine lacrymis, vt credi potest, relinquẽtes Italiã ad socios requirẽdos petierũt: vbi Romæ Sum. Pontifici significarunt sanctorũ monachorũ necẽ & cęnobij Lerinensis ruinã. Passi sunt autẽ sancti isti martyres circa an. Domini triginta supra septingẽtos pridiè Non. Aug. Euolutis a. post hoc exitiũ aliquibus annorũ curriculis & per potentiã Francorũ expulsis à prouincia barbaris vir Domini Eleutherius euersũ Lerinense Monasteriũ cũ cæteris monachis ab Italia venientibus procurarũt restaurari & in pristinũ statũ redigi. Veneremur ergo & nos hodie dilectissimi, hos martyres patres nostros qui ad hãc gloriã ieiunijs, vigiliis & orationibus sacrificioq; salutari sacrã Insulã extulerũt & sanctificarũt, vt de ea dici possit, ô quã gloriosa dicta sũt de te ciuitas Dei! & sanctis operibus sequẽdo Dominũ celebrẽ per totũ mundũ vbi Christiana religio colitur, reddiderunt, celebremus hũc diẽ puro corde in hymnis & vocibus iucunditatis deprecando Dominũ vt suffragantibus nobis meritis ipsorũ præmia æterna in eorum societate fęliciter consequamur, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui viuit & regnat in sæcula sæculorum. Amen. Aues maritimę iusta peſ solunt.

De S. Hippolyto martyre, Concordia nutrice eius, atque aliis 19. è familia S. Hippolyti, videat Lector Gesta S. Laurentij martyris 10. Augusti.

ANN. 340.

S. CASSIANI MARTYRIS HISTORIA, A QVODAM ANTIQVO SCRIPTORE EX PRVDENTIO PROSA reddita, cuius quidem Beda venerabilis meminit in prologo in vitam S. Felicis Nolani, sed nomen eius non exprimit, sicut nec peruetustus Codex MS. vnde hæc descripsimus.

Passionem sancti martyris traditione cólimus:

PRVDENTIVS, sicut notum est, vir religiosus fidei dogmata poematis etiam iucunditate commendans, & hoc quoq; ad cultum religionis adiungens, vt antecessorum Marty. ũ certamina sacra percurreret: adorandam Cassiani martyris passionem sub hoc ordine voluit ad posteritatis memoriam peruenire. Quã ideò visum est communi sermone describere, vt quæ tenẽtur libris, recenserentur & populis, & scientiæ nota doctorum, auribus quoq; omnium nõ essent ignota fidelium. Cuius ideò in præsenti lectione nomen insertum est, vt passionem sancti martyris Cassiani, quam traditione colimus, tanti quoq; viri commendatã authoritate credamus. Nam licet merita eius virtute prodantur, & Dominus noster sanctum suum quotidiana eius operatione glorificet: nunquam tamen religiosus vir Prudentius passionis eius ordinem per se voluisset agnosci, nisi fidẽ oportuisset adhiberi. Scripsit ergò sermone competenti, dum apud Cornelij Forum S. Cassianum, venerabili tumulo adulutus, oraret, erectos ad cęlum oculos suos, in huiusmodi imaginem martyris incidisse, in qua ipse esset laceratus omnibus membris, plagis mille perfossus, minutis rupta cute vulneribus, & circunstantes pueri stylis paruulis mẽbra fodientes. In quo dum miratus esset ad spectu, dixisse custodem: Hospes, non est fabula, quod cernis. Historia est, quæ libris tradita, monstrat vetusti temporis veritatem. Magister hic pueros paruulos literis imbuebas, doctus notis breuibus verba comprehendere. In quem discipulorum suorum ira propterea, quod ad discendum cogebantur, exarsit. Non enim latet, quanuis vtilia sint scientiæ bona, dura tamen semper esse infantiæ. I.

Cur discipulis exosus fit factus magister Cassianus.

Impius persecutor sanctum martyrem pueris tradit lento cruciatu necandum.

DVM ergò eodem tempore catholica fides persecutorum tempestate laboraret, B. Cassianus est productus ad medium, vtpote qui cum persecutoribus colere impia sacra noluisset. A quo cum esset quæsitum, quid artis, aut quid haberet officij, responsum est, quòd pueros literis erudiret. Statim ergò à persecutore, quẽ spreuerat, ipsis pueris, quos in se exasperauerat castigando, per sententiam animi furentis addictus est, vt ipsi in magistri sanguine, cum corporis eius laceratione, sæuirent. Durus, inquit, discipulorum suorum & seuerissimus doctor, eorum, quos tertuit, feritate crucietur. Statuitur ergò spoliatus vestibus, manibus post tergum ligatis, circunstante armato stylis agmine puerorum: qui quantum dum discerent, doluêre, tantum ea accepta libertate sæuirent. Itaq; in faciem & ad caput magistri tabulæ & buxa cerata franguntur, & præacutis stylis confessor Christi nunc foditur, nunc cæcatur: & aliis summa vulnera, aliis altiora figentibus, dum leuiores manus grauiores fiunt, morte dilata, humili confessor voce precabatur, vt essent viribus fortiores, & annos virtute transcenderent, vt ætatis infirmitatem suppleret sæua crudelitas, & se velocitas amaritate mortis absolueret. Sed illi non contenti sola feritate tortoris, sic magistri sui vulneribus illudebant: Tu armâsti manus nostras, & ferrum hoc, quod gerimus, tu donâsti. Duriores reddimus, quàm sensimus, plagas, & in te districtionem, accepta libertate, punimus. Tandem pius Deus martyris sui tormenta miseratus, mortis vincula dissoluit, & per venas totius corporis sanguis effusus, piam animam Creatori scutum reddidit & coronam. Per Christum Dominum nostrum. II.

Videtur locus mendosus.

AN. 570.

VITA S. RADEGVNDIS REGINÆ, DVOBVS LIBRIS COMPREHENSA: QVORVN PRIOREM SCRIPSIT FORTVNATVS EPISCOPVS: posteriorem * Bandomina ad Abbatissam Didymiam, supplens ea, quæ à Fortunato erant prætermissa: cuius posterioris stylum, vbi expedire visum fuit, nonnihil elimauit Fr. Laur. Surius. Fuit autem ea Bandomina S. Radegundis æqualis, & monasterij eius monacha vel sanctimonialis.

* Bandonina.

13. AVGVS

Coronati ex meritis.

REDEMPTORIS nostri tantum diues est largitas, vt in sexu muliebri celebret fortes victorias, & corpore fragiliores, ipsas reddat fœminas virtute mentis inclytæ gloriosas. Quas habentes nascẽdo mollitiem, facit Christus robustas ex fide: vt quæ videntur imbecilles, dum coronantur ex meritis, à quo efficiuntur fortes, laudem sui cumulent creatoris, habẽdo in vasis fictilibus thesauros cœli reconditos. In quarum visceribus cum suis diuitiis ipse Rex habitaturus est Christus. Quæ mortificantes se sæculo, despecto terræ cõsortio, defæcato mundi contagio, non confidentes in lubrico, non stantes in lapsu, quærentes viuere Deo, ad gloriam redẽptoris sunt copulatæ paradiso. In quo est pariter numero, cuius vitæ præsentis, cursum, licet sermone priuato, ferre tentauimus in publicum: vt cuius est vita cum Christo in gloria, memoria relata celebretur in mundo. PROLOGVS FORTVNATI.

BEATISSIMA igitur Radegundis, natione barbara, de regione Turinga, auo Rege Basino, patruo Herminefrido, patre Rege * Berchario: quo * altitudo sæculi tangit Regina de germine, celsa licet origine, multum celsior actione. Quæ cum suis parentibus breui commanens tempore, tempestate barbarica Francorum victoria regione vastata, vice Israelitica exit & migrat de patria. Tunc inter victores, cuius esset præda regalis puella, fit contentio de captiua: & nisi reddita fuisset transacto certamine, in se Reges arma mouissent. Quæ veniens in sortem præcelsi Regis Clotarij, in * Viromandensem ducta, Atheias in villa resexui, inter opera reliqua fit ex barbaris literata, frequenter loquens cum paruulis, si conferret sors temporis, martyr fieri cupiens. Indicabat adolescens iam tunc merita senectutis, obtinens pro parte, quod petiit. Deniq; dum esset in pace florens Ecclesia, ipsa est à domesticis persecutiones pertessa: iamtunc id agens infantula, vt quicquid sibi remansisset in mensa, collectis alijs paruulis, lauans capita singulis, compositis sellulis, porrigens aquam manibus, ipsa inferebat, ipsa miscebat infantulis: hoc etiam præmeditans cũ Samuele paruulo clerico, facta Cruce lignea, præcedentem subsequens psallendo ad oratorium grauitate matura. Simul Paruuli properabant: ipsa tamen cum sua veste pauimenta nitidans, circa altare verò cum facitergio iacentem puluerem colligens, foris cum reuerentia recondebat potius, quam verrebat. LIB. I. I.

* Berthario
* for. altitudinem.

Adhuc puella fert persecutiones, & miram exercet pietatem Facitergiũ, pro sudario

QVAM præparatis expensis, cum voluisset Rex prædictus accipere, Berarcham ab Atheias nocte cum puellis elapsa est. Deinde Suessionis cum eam direxisset, vt in Reginam eligeret, fugit, euitans pompam regalem, nè sæculo crescẽ- II.